

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

A kiadóhivatalban átvéve:	
Egész évre.....	16 kor.
Negyedévre.....	4 "
Helyben házhoz hordva:	
Egész évre.....	20 kor
Negyedévre.....	5 "
Vidékre postán szállítva:	
Egész évre.....	24 kor.
Negyedévre.....	6 "

TISZÁNTÚL

POLITIKAI NAPILAP

Megjelenik minden nap a hétfő és ünnep utáni napok kivételével.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Nagyvárad, Apáczai-utca 3.

A szerkesztőség kézintok visszaadására vagy megőrzésére nem vállalkozik.

Előfizetések és hirdetések a kiadóhivatalhoz intézendők.

Egyes szám ára 8 fillér.

NAGYVÁRAD, december 11.

A zágrábi tartománygyűlés.

Uj fejezet kezdődik a horvát bonyolalom történetében: ma megnyitják a horvát-szlavon tartománygyűlést.

Szándékosan irunk tartománygyűlést. A törvény ugyan a zágrábi gyűlést országgyűlésnek nevezi, valamelyik ujságban már parlamentnek címezték, egyik magyar lap megpróbálta forgalomba hozni a szobor elnevezést is, mindez azonban helytelen. A zágrábi gyűlés helyes közjogi elnevezése: tartománygyűlés.

Az »ország« szó nem szabatos közjogi fogalom. Országunk hívjuk Csehországot épp úgy, mint Franciaországot. Ha bizonyos, országunk nevezett területeket közjogilag szabatosan kívánunk egymástól megkülönböztetni, akkor az egyiket, Franciaországot államnak, a másikat, Csehországot tartománynak nevezjük. Horvát-Szlavon-Dalmátország pedig akármennyire széleskörű autonómiával van is felruházva, mégsem állam, hanem csak része a magyar államnak, annak egyszerűen tartománya.

Szabatosabb fogalom az »országgyűlés«. Országgyűlés alatt a magyar nyelvszokás mindig az államok törvényhozó

testületeit értette. Volt lengyel országgyűlés, van olasz, svéd, angol országgyűlés stb. Ellenben Csehország gyűlése tartománygyűlés, mert nem független állam törvényhozó testülete. A zágrábi gyűlést sem önálló állam törvényhozó testülete és így a helyesen őt megillető cím: tartománygyűlés.

Mihelyt ezt az elnevezést elfogadjuk, azonnal érthetővé válik a lényeges különbség, mely a magyar országgyűlés és a horvát-szlavon tartománygyűlés közt fennáll. Először is a magyar országgyűlés a szó szoros értelmében parlament, melynek többségéből kell a kormányt kinevezni. A horvát-szlavon tartománygyűlést parlamentnek nevezni: horvát részről nagyzási hóbort, magyar részről tudatlanság. A horvát-szlavon tartománygyűlésnek az állami ügyek legfontosabbjaira semmi beleszólása nincs. Nem szavaz meg adót, nem ajánl meg ujoncot. A kormányzatot a legfontosabb állami ügyekben olyan közegek végzik, a kikre a zágrábi gyűlésnek abszolúte semmi befolyása nincs. Felelősségre nem vonhat mást, mint a bánt és helyettesét, esetleg az illető osztályfőnököt, a kiknek kinevezésére azonban semmi befolyása nincs, nekik bizalmatlanságot hiába szavaz, azal őket állásuk elhagyására nem kényszerítheti. Szóval a horvát-szlavon autonóm

vegrehajtó hatalom még a maga szűk körében is felette áll a tartománygyűlés politikai állásfoglalásának.

Ez nem parlament, ez nem országgyűlés, ez egyszerűen tartománygyűlés.

Egyik lapunk, mely többek közt a bécsi birodalmi tanácsot következetesen és a magyar nyelv kicsufolásával rájárnak írja, megkísérelte a horvát-szlavon tartománygyűlést szábornak írni. Ugyanez a lap előzetesen az »országos gyűlés« elnevezést kívánta a zágrábi gyűlésre nézve forgalomba hozni. Mind a két kísérlet abból az egészséges érzékből fakadt, hogy a zágrábi lármázó testület nem országgyűlés, más nevet kell tehát neki adni, nehogy össze lehessen téveszteni közjogi jellegét a budapesti parlament jellegével és nehogy azt gondolja valaki, hogy Magyarországon van két, teljesen egyforma országgyűlés: egyik Budapesten, másik Zágrábban. Egészséges érzékből így fakadt egészségtelen következtetés. Az országos gyűlés nem közjogi fogalom, mert országos gyűlést tarthatnak a katolikusok, az ügyvédek, a tisztviselők, külön a bírák, a díjnokok stb., de ez nem hoz semmiféle végrehajtható szabályt, törvényt vagy statutumot. Zágrábban pedig az állam bizonyos területére és bizonyos ügyekben közkötelező szabályokat, autonóm törvényeket

„TISZÁNTÚL“ TÁRCZÁJA.

Ejjeli utazás.

A gyorsvonat tovarobogott a sötét éjszakában. Feltartóztathatlanul, örült sebességgel haladva, a kis állomásokat gögősen mellőzte és csak a nagyobb városok mellett tartott rövid pihenőt.

Egy első osztályú szakaszban két előkelő külsejű hölgy ült magányosan.

Eppen megállt a vonat, de úgy látszott, hogy a hölgyek nyugalmát senki sem akarta háborgatni. Egyszerre, abban a pillanatban, a midőn a vonat nehézkes lihegéssel és susteréssel megindult, a kalauz felszakította az ajtót, egy ur ugrott be, aki holmiját elhelyezve, udvariasan köszöntötte a hölgyeket.

— Megengedik, hogy cigarettára gyujtsak?

Miután a kérdés válasz nélkül maradt, az idegen vállat vont és elegáns cigarettatartójából egy cigarettát vett ki, melyet végigszitts az tán unalmában alvásra hajtotta fejét. De nem tudott elaludni.

A folytonos hallgatás mindinkább teherre kezdett válni. Végül, némi habozás után ismét kísérletet tett a társalgás megindítására.

— Szabad talán megkérdezni, hogy a hölgyek hova utaznak, — kérdi nekibátorodva.

Válasz helyett gögősen tekintet jutalmazta előzékenységét. Sőt a hölgyek, hogy a további tolokodásnak elejét vegyék, fejüket a párnára hajtották és lehunyták szemüket.

Az utas a kísérletezésbe belefáradva, követte példájukat és kis vártatva úgy látszott, mintha csakúgyan elaludt volna. A két hölgy diadalmasan tekintett egymásra, mint akiknek sikerült az alkalmatlan tolokodón bosszút állani. Hogy is mérészel az ilyen jött-ment idegen egybárónéval és leányával, aki grófné, minden bemutatkozás nélkül társalgásba bocsátkozni? Csak nem alázta meg az ember nemesi méltóságát!

Egyszerre az utas nyugtalan lett. — Ideoda hányta a fejét, karjaival hadonászott, szeméit dörzsölte, fölugrott és csakhamar ismét leült mély sóhajtással.

A hölgyek titokban figyelemmel kísérték és magaviseletét nem tudták megmagyarázni.

Drága gyémántgyűrűt huzott le ujjáról és fájdalmas tekintettel nézegette.

— Te szép gyűrű, — mondá hangosan, — mily fájdalmasan esik tőled, az orosz cár drága ajándékától megválnom. De nem maradhatunk együtt, menj hát!

E szavak után kidobta a gyűrűt a nyitott ablakon. A hölgyek ijedten néztek egymásra, ez az ember bizonyosan megőrült.

A veszély fenyegető volt. A legközelebbi

állomás még messze lehetett és ők egyedül utaztak már fél éjjel egy nyitvánvaló örülttel!

Az utas most egy másik, még értékesebb gyűrűt vett elő és zokogni kezdett.

— Te különösen kedves és drága vagy nekem. Minő büszkeséggel fogadtalak a német császár kezéből! Eredj te is a másik után!

És gyorsan kidobta ezt is a robogó vonatból. Emellett szurós szemével szüntelen a hölgyekre nézett, kiknek nyugtalansága és izgalma tetőpontra hágott. Tisztában voltak vele, hogy őrvjögővel van dolguk. Hátha az örült majd őket támadja meg. Senki se hallaná segélykiáltásukat, a robogó vonat dübörgése tülharsog minden emberi kiáltást.

Ekkor a fiatal grófnének egy mentőgondolat jutott eszébe. Hiszen itt a vészfék! Lassan kinyújtotta karját a fogantyú felé, de e pillanatban az idegen vasmarkát érezte karja. Rémüllettől félajultán vissza akarta huzni karját, de az idegen gyorsan leoldta róla a karperecet és szikrázó szemekkel nézegette azt.

— Szép, nagyon szép — szölt borzalmas kacagással — de ki veled!

És a másik pillanatban a karperec is a gyűrűk sorsára jutott.

Ugy látszott, hogy ezzel rögeszméje kielégítést nyert, mert lecsöndesedett és csendben mormogott maga elé. Szerencsére közel volt

„Pfaff“-nál

1000-rével érkeztek
Angol-nyakkendők.

hoznak, nem lehet tehát rájuk a laza »országos gyűlés« fogalmát alkalmazni. Épp ily helytelen a »szábor« szó is. Ez egy idegen szó, minden jogosultság nélkül a magyar nyelvben, értelme különben sem több, mint »gyűlés«, kell tehát melléje még a fogalomnak kiegészítése, mint van a horvátban is: »zemaljski sabor.« Magyarban is meg kell jelölnünk, micsoda gyűlést nyitnak meg Zágrábban? Horvát-Szlavonország tartomány lévén, gyűlése is csak tartománygyűlés lehet.

Egy ellenvetés tehető: a törvény 1868. óta a horvát-szlavon részek gyűlését országgyűlésnek nevezi. Ez az elnevezés onnan származik, hogy 1868-ban a közjogi fogalmak sok tekintetben még zavarosak voltak, az »országgyűlés« fogalma nem volt körülhatárolva, kísértett a legközelebbi multról az erdélyi »országgyűlés« emléke, mellyel laikus ember könnyen talált hasonlóságot, azután az akkori államférfiak nem is nagyon törekedtek a szabadságra olyan kérdésekben, melyek esetleg valamely érzékenységet sértettek volna, végül az egész 1868. évi XXX. t.-c. eredetileg németül fogalmaztatott meg s úgy fordították le magyarra. Mindezek megérthetővé teszik, hogyan csuszott a törvény szövegébe a zágrábi »országgyűlés« megjelölés. Azt azonban nem teszik megérthetővé, miért kellene ma is a helytelennek bizonyult elnevezést használnunk? Éppen a kiegyezés korszakából maradt nem egy helytelen közjogi kitétel, melyeket aztán a későbbi kor tisztultabb felfogása helyesebbel pótolta. Hogy egyebet ne említsünk, az 1867. XIII. t.-c nem egyszer használja Magyarország és Ausztria együttes megjelölésére a »birodalom« szót. Ezt azóta szerencsésen sikerült a közéletből eltüntetnünk, sőt már a külföld is kezd szabatosabb megjelöléseket használni. Ugyanezt az eljárást kell kö-

már az állomás és a megkínzott hölgyeknek ütött a szabadulás órája. De megfogadták, hogy e borzasztó éjszakát sohasem felejtik el és többé sohasem utaznak férfikíséret nélkül. A karperecét nem sajnálták, sőt hálaimát rebegtek, hogy annak árán megmenekültek egy őrzőgő hatalmából.

A titokzatos idegen most ismét a függönybojttal kezdett játszani. Egyszerre a hölgyek ámulatára először az egyik, aztán a másik elveszett gyűrű tűnt elő kezeiben. Majd a grófnő aranykarperecét forgatta ujjai között.

A hölgyek azt hitték, hogy álmodnak. Most az utas elegáns meghajlással átnyújtotta a karperecét a grófnénak.

— A hölgyek megbocsátják a kis tréfát — szolt nyugodtan mosolyogva. — Miután nem méltattak becses társaságukra, valamivel csak el kellett az időt töltenem. A hölgyek talán lesznek oly kegyesek elismerni, hogy szakmámhoz értek egy kicsit. Ajánlom is művészetemet kegyes figyelmükbe. Én Luigi Paliardi bűvész vagyok.

A vonat megállott. Az idegen könnyedén meghajolt a hölgyek előtt és mosolyogva távozott a szakaszból.

Leony Mária.

vetnünk a horvát-szlavon »országgyűléssel« is. Semmi szükség sincs arra, hogy egy helytelen és a mellett még alaptalan aspirációkra is alkalmat adó kifejezést tovább megtartsunk.

A horvát-szlavon részek polgárainak is van azonban országgyűlésük, mint a hogy van Biharmegye polgárainak: Budapesten, Magyarország országgyűlése. Ez az egész Magyarország parlamentje, itt jut kifejezésre Magyarország államisága minden vonatkozásában, ez a magyar szuverén törvényhozás. Ma a horvát-szlavon tartománygyűlés megnyitásának napján csak arra a lényeges különbségre akartunk rámutatni, ami a magyar országgyűlés és a horvát-szlavon tartománygyűlés közt fennáll. Ha a magyar országgyűlés tagjait áthatja ennek a különbségnek a tudata és ennek érvényét is szerzik, akkor már egy lépéssel közelebb jutottunk a horvát bonyodalmak megoldásában: eljutottunk a magyar felsőbbiség öntudatáig és addig a meggyőződésig, hogy ezt a felsőbbiséget az alávett elemekkel, ha lázongani mernének, erélyesen kell éreztetni. Így követeli ezt nemcsak a nemzeti becsület, hanem a közjog is. *

A cigány-ügy országos rendezése.

Evek óta van már állandóan felszinen a cigány-ügy, anélkül, hogy annak végleges rendezését foganatosítani lehetett volna. Nem találtak megfelelő módozatot arra, hogy miként lehetne ezt a mai kor nomád népét rendes hasznos társadalmi réteggé tenni s a művelődésnek megnyerni. A tanulmányozás terén sok és tekintélyes egyén vett részt, ezek között volt *Joanovich* Sándor Temesvármegye alispánja is. Most a belügyminiszter véglegesen akarja rendezni a cigány ügyet és ennek végrehajtásában *Joanovich* Sándor közreműködését akarja leginkább igénybe venni. A belügyminiszter most *Joanovich*ot a cigány-ügy országos rendezése céljából szükséges teendőik ellátásával *kormánybiztosi* minőségben bizta meg. Végre talán közelebb jutunk egy nehéz kérdés megoldásához s az utak népei és a dánosi csárdák lakói megnyugodhatnak.

ORSZÁGGYÜLÉS.

A képviselőház ülése.

Budapest, dec. 11.

Elnök: Rakovszky István.

Következő interpellációk kerülnek napirendre az ülés végén:

Talos István a cukoradó leszállítása, *Lengyel* Zoltán az állami napidíjas hivataloszlók helyzetének javítása tárgyában, végül *Lorkovits* Iváné, hogy a közös országgyűlés tárgyalása a horvát országgyűlés tárgyalása idejére halasztassék el.

Napirend előtt

Kelemen Samu: Bejelenté, hogy elnök tegnapi rendreutasítására tulajdonképpen nem a hírlapírók, hanem ő adott okot, mert ő volt az, aki az unalmas horvát beszédek alatt odament a hírlapírói karzathoz és ott diskurált. Kötelessége ezt annál inkább bejelenteni, mert az elnök a hírlapírókat mint vendégeket aposztrofálta és utasította rendre. Ezzel szemben rámutat a házszabályokra, melyek egyenesen elrendelik, hogy a hírlapíróknak és a gyorsíróknak külön hely tartandó fenn, azok tehát nem vendégként hanem kötelességszerűen vannak jelen.

Elnök: *Kelemen* Samuval szemben megállapítja, hogy tegnap tényleg közbeszóltak a hírlapírói karzatról, pedig a házszabályok csak külön helyet, de nem külön jogokat állapítanak meg a hírlapíróknak. *Olay* Lajos a minap mentelmi jogának megsértését jelentette be hasonló ügyből kifolyólag; ő a házszabályokat minden halgatóval szemben, tehát a hírlapírókkal szemben is, akik jó példával tartoznak előljárni, egyformán fogja alkalmazni.

Következik a névszerinti szavazás. Elfogadhatja-e a Ház az egyszakosos törvényjavaslatot a benyújtott határozati javaslatokkal szemben, igen, vagy nem.

Elnök: (kihuzza a betűt) *Zet*.

Farkasházy Zsigmond: Ilyen magyar betű nincs.

Buzs Barna (a disszidensekhez.) Hogyne volna. Hát a cethal, mely titeket elfog nyelni? A szavazás megéjtetvén.

Elnök jelenti, hogy igen-nel szavaztak 149-en, nem-mel 37-en, tehát

a ház az egyszakosos javaslatot általánosságban 112 szótöbbséggel elfogadja.

Azután a Ház egyszerű szavazással elvetette a *Polonyi Géza* és társai által benyújtott határozati javaslatot, *Jankovics* Marcellét ellenben elfogadta.

Következik a névszerinti szavazás az önálló vámtarifa 18—21 cikkei fölött. 151 igen szavazattal 16 nem ellenében a cikkeket elfogadták.

Az önálló vámtarifa utolsó, 23—25 cikket is elfogadták 310 szóval 11 ellenében, *Szász* Józsefnek módosításával együtt a 23. §-hoz.

Elnök: Ezzel az autonóm vámtarifa általánosságban is részleteiben elfogadottnak jelenti ki. Harmadszori olvasását a következő ülésre indítván.

Lukinics horvát képviselő magyarul a napirendhez kér szót. Azután horvátul folytatta, miből nagy kavarodás támadt. Indítványozta, hogy a közös országgyűlés tanácskozásait napolják el, míg a horvát országgyűlés ülésezik.

Wekerle miniszterelnök kijelenti, hogy a törvény ezt a méltányosságot nem parancsolja, ahhoz a horvátoknak nincs joguk, miután készakarva huzták itt az üléseket. Indítványozza, hogy az elnök indítványát fogadják el.

Ugron, *Supiló* és *Csizmazia* felszólalása után a Ház nagy többsége elfogadta az elnök indítványát, mire a horvátok kivonultak.

Következtek az

Kenyeres és Engländer divatáruháza Nagyvárad

Szent László-tér 1. szám.

Villamos megállóhely

Karácsonyi elárúsítás folyamatban van, minden bevásárlás nagy megtakarítással jár, mert az árakigen szol idők s olcsók. Menyasszonyi kelengyék. Tricot árak. Szövetek és szörmék mélyen teszállított árakban.

interpellációk.

Talos István a pénzügyminisztert interpellálja a cukoradó leszállítása tárgyában.

Wekerle válaszában kijelenti, hogy a kérelemmel most nem foglalkozik, mert sokkal pontosabb annál a hus- és boradó szabályozása. De ha az osztrák kormány leszállítja a cukoradót, gondoskodni fog róla, hogy az osztrák cukor adózatlanul ne kerüljön az országba.

Lengyel Zoltán, aki nem nevezett napidíjas szolgálék érdekében interpellál, mire az ülés véget ért.

A főrendiház ülése.

A főrendiház ma Dessewffy Aurél gróf elnöklésével szintén ülést tartott. Napirenden a képviselőháznak Miskolc r. t. városnak törvényhatósági joggal való felruházásáról, a lex-Szapáryana hatályon kívül helyezéséről, az alkotmánybiztosítékról hozott törvényjavaslatai, végül az 1908. év első hat hónapjára szóló indemnitás voltak.

Az alkotmánybiztosítékok javaslati ellen Kautz Gyula, mellette Zichy Nándor gróf szólalt fel.

Wekerle Sándor miniszterelnök nagyhatalmú beszéde után, melyben többek között kijelentette, hogy a szociális átalakulásnak úgy kell történnie, hogy az ne rombolólag hasson és Andrassy e javaslatokkal az adminisztráció tisztaságát, pártatlanságát és korszerűségét akarja megalapozni, a törvényjavaslatokat a főrendiház általánosságban és részleteiben elfogadta.

A városatyajelölés.

Heteken tartó tanácskozások után véglegesen megállapodott tegnap a nagyváradai függetlenségi párt választmánya a városatya jelölések dolgában.

A tegnap megállapított lista sokban elüt a bizottsági tárgyalások listájától és nem mondhatnók, hogy szerencsésen.

Annyi tény, hogy a függetlenségi párt nem viselkedett olyan ridegen a más pártbellekkel, mint annak idején a szabadelvűpárt, de még nem tudott egészen megbarátkozni avval, hogy mint kormányzó pártnak sok mindenre tekintettel kell lennie.

Feltűnő, hogy az új listában nincs benne Palotay László neve. Ennek, úgy értesülünk, nem mellőzés az oka, hanem ellenkezőleg nagyobb megtiszteltetés terve lappang a háta mögött, de megvalljuk, az a nézetünk, hogy az esetben is nem ez lenne a korrekt eljárás módja.

Sajnálattal látjuk, hogy Sipos Orbán is hiányzik a listából. Pedig ő függetlenségi párti ember. Ha most néhány hónapig nem lakik Váradon, az nem ok elejtésére.

Nem a választmány többsége akarátának, csak véletlennek lehet betudni, hogy elejtette

a választmány Óváry Lajos jelölését. Nem hisszük, hogy a polgárság is elejtse a választmánál, de ha úgy lenne, azokat lehet okolni, akik nem várták be a szavazást tegnap a választmányülésen s így pár szavazattal elhagyták ülni a hivatalos jelöléstől.

Viszont a polgárság körében bizonyára meglepedést keltett, hogy a függetlenségi párt nem haladt a régi szabadelvűpárt nyomdokain s jelölte dr. Hoványi Gézát és dr. Hoványi Gyulát, a törvényhatósági bizottság két kiváló tagját, akiknek nevével a város utóbbi évtizedeken elért fejlődése össze van növe.

Eltekintve azonban attól, hogy helyes-e, vagy nem a párt jelölése, az bizonyos, hogy minden érdeket nem lehet kielégíteni. A választás ezért is, no meg azért, mivel a különben is elhanyagolt Rét városrész óhaját éppen nem vették figyelembe, olyan erős ellenakciót keltett életre, amelylyel egy kissé nehéz lesz megküzdeni.

Az önjelöltek forszírozása pártjelöltekké — megbosszulja magát.

*

A párt üléséről a következőket adjuk:

A nagyváradai függetlenségi párt nagy választmánya tegnap este 5 órakor tartott ülésében foglalkozott a városatyák választásának kérdésével s véglegesen megállapította a párt jelölteinek névsorát.

Az ülést megelőzőleg a nagyváradai ipartestület egy küldöttsége kereste fel a párt elnökségét s írásban is átnyújtotta az ipartestület azon kérelmét, hogy tekintettel az iparosválasztók nagy számára és pártállásukra, úgy Olasziban, mint Ujvároson 2—2 helyet biztosítsanak s azokra Olasziban Óváry Lajost és Kriszta Sándort, Ujvároson pedig Bodnár Jánost és Sinka Lászlót jelöljék.

Az értekezletet dr. Stocker József elnök vezette. A 48-as Népkör helyiségei zsúfolásig tömve voltak a nagyváradai választmány és a párt tagjaival.

Dr. Stocker József elnök kimentette Szokoly Tamás elnököt, aki elfoglaltsága miatt nem jelenhetett meg. Ismertette, hogy a 12 tagú választmány puhatóldozás után megejtette a jelölést. Minden jogos igényt nem tudtak kielégíteni, de törekedtek egy részről csak igazi, kipróbált, régi párttagot jelölni, de e mellett 1—2 olyan választót is jelöltek, akik bár nem tartoznak a párthoz, de a közügyeket nagy buzgalommal, odaadással szolgálják.

Ezután felolvasta, hogy a kijelölő bizottság a következő jelölteket hozza javaslatba:

Olasziban:

Szokoly Tamás, dr. Károly Irén, Tolnay Miksa, Hann Lajos, Sas Ede, Kriszta Sándor, dr. Stocker József, dr. Hoványi Géza, Niedermann Antal, Szilárdy Ernő, dr. Hoványi Gyula, Tabéry Armin.

Ujvároson:

Dr. Altmann Jakab, Balogh Döme, Becskay Lajos, dr. Berkovits Ferenc, dr. Halász Lajos, Köblös Ferenc, Schütz Albert, dr. Kecskeméthy Lipót, dr. Vučkics Gyula, Tátray Sándor, Weisz Lajos és Stettner István.

Váralja-Velencén:

Feldmann Jakab, Fried Ferenc, Nánássy Károly, Hankovits Ferenc, Viesay István, Rezső Mór és Márton Manó.

Bejelentette ezután az elnök az ipartestület fentebb már említett küldöttségét és kérelmét s megjegyezte, hogy a párt nem négy, de 6 iparost vett fel a jelöltek közé.

Valaki azonban megjegyezte:

— Óváry nincs jelölve, — mire hatalmas: Eljen Óváry! kiáltás hangzott fel.

Ezután sorban, egyenként terjesztette elő az *Olaszi-ban* jelöltek neveit.

Szokoly Tamást, dr. Stocker Józsefet, dr. Károly Irént nagy éljenzéssel elfogadták.

Dr. Hoványi Géza nevével megjegyezte az elnök, hogy bár nem a párt elveit vallja, de olyan önzetlen, becsületes munkát végzett a város érdekében s annyit dolgozott, mint a többi összevéve. Meg is éljenezték, de azért őt tag titkos szavazást kívánt.

Mielőtt a szavazást megejtették volna, egyhangulag elfogadták meg a Niedermann Antal, Hann Lajos, Szilárdy Ernő.

Szavazást kértek még dr. Hoványi Gyula, Kriszta Sándor, Tabéry Armin, Sas Ede és Tolnay Miklósról, tehát dr. Hoványi Gézával együtt összesen hatra szavaztak, titkosan.

A szavazás eredménye a következő volt:

Dr. Hoványi Géza 50 igen, 15 nem; dr. Hoványi Gyula 37 igen, 27 nem; Sas Ede 49 igen, 17 nem; Tabéry Armin 22 igen, 43 nem; Tolnay Miklós 18 igen, 47 nem. E szerint tehát csupán Tabéry Armin és Tolnay Miklós jelölését nem fogadták el.

Ujvároson dr. Kecskeméti Lipót, dr. Berkovits Ferenc és Weisz Lajos jelölése ellen szólaltak fel egyesek, de végül az összes jelölteket elfogadták.

Váralján csupán Rezső Mór kifogásolták s így szavazásra bocsátották a jelölését.

Ezután az Olasziban a Tabéry és Tolnay leszavazásával megüresedett 2 hely és Váralján a Rezső Mór helyének betöltésére került a sor.

Az egyik helyre nyílt szavazással Tanay Zsigmondot jelölték Olasziban, a második helyre Óváry Lajost kívánták.

Titkos szavazásnál dr. Fenyő Sándor 29, Óváry Lajos 24 szavazatot nyertek s így Fenyő Sándor jelöltetett.

Váraljára Wégner Mór 17 szavazatot, Dancse János 15 szavazatot, Rezső Mór 10 szavazatot és Pásztor Ede 5 szavazatot nyertek s így Wégner Mór jelöltetett.

Óváry Lajos pártja határozott többségben volt a választmányban, de éppen azok, akik az ipartestület küldöttségében voltak, látván egyesek erőszakoskodását, a szavazás előtt eltávoztak s így kapott öt szavazattal kevesebbet, mint dr. Fenyő. A polgárság azonban bizonyára reperiálni fogja ezt a mostani lemaradást s az urnánál eleget tesz az ipartestület azon kérésének és óhajának, hogy az iparosság ezen egyik vezető férfit behozza a törvényhatóságba.

A függetlenségi párt véglegesen megállapított jelöltjei.

Olasziban:

Szokoly Tamás, dr. Stocker József, Niedermann Antal, Szilárdy Ernő, dr. Hoványi Gyula, Tanay Zsigmond, dr. Károly Irén, dr. Hoványi Géza, Hann Lajos, Sas Ede, Kriszta Sándor, dr. Fenyő Sándor.

A szokásos évi nagy karácsonyi vásár megkezdődött,

mely alkalommal az összes raktáron lévő áruk tetemesen leszállított árakban lesznek elárusítva

íj. KOHN SÁMUEL áruházában.

Ujvároson:

Dr Altmann Jakab, Beczkay Lajos, dr Halász Lajos, Schütz Albert, dr Vucskics Gyula, Weisz Lajos, Balogh Döme, dr Berkovits Ferenc, Köblös Ferenc, dr Kecskeméti Lipót, Tátray Sándor, Stettner István.

Váralján:

Feldmann Izidor, Fried Ferenc Nánássy Károly, Hankovits Ferenc, Vicsay István, Marton Manó, Wégner Mór.

UJDONSÁGOK.

* **Rendkívüli városi közgyűlés.** Nagyvárad város törvényhatósági bizottsága dec. hó 27-én délután rendkívüli közgyűlést tart, amelyen a város költségvetését, az új építkezési szabályrendeletet és az értéknövekedési illetékről szóló szabályrendeletet tárgyalják.

* **A jegyzői munkálatok díjazása.** Biharvármegye 1904-ben alkotott szabályrendeletet, mely részletesen meghatározza, hogy a jegyzők a teljesített munkálatokért mily összegű pénzt vehetnek a polgároktól. Ez a szabályrendelet igen kevés összegben határozta meg a díjakat, ép azért igen sok jegyző nem is tartotta azt szem előtt, hanem saját belátása szerint fizettette meg munkáját. Voltak olyanok is, kik a teljesített munkálatok ellenértéke fejében igen magas díjakat szabtak meg s a félnek kötelessége volt azt fizetni. Biharvármegye mindkét fél részéről szükségesnek találta a szabályrendelet revízióját és e célból gyűlést hívott össze. Tegnap délelőtt a vármegyházán megjelentek: Wallner Odön, Keszthelyi Zoltán, Jancsovics Jenő, Márkus László, Kovács András, Hollóssy Gyula, Ótvös Gyula, Kovács Gyula és Bartha Ferenc. A gyűlésen igen élénk viták fordultak elő az egyes tételek megállapításánál. Általában az egész régi szabályrendeletet teljesen átdolgozták úgy, hogy minden tételt megváltoztattak, illetőleg az előbbi tételeket mindenütt fel-emelték. Ezek szerint az új tételek szerint az eddigi díjazásoknak csaknem kétszerese áll elő, ami a jegyzői fizetést lényegesen javította. Ezt a szabályrendeletet jó volna minden tételében a vármegye közönsége előtt ismertetni, hogy tudják, miszerint mennyit kell fizetniök valamely munkálatért.

* **A megye pénzei.** A jelenlegi nyomasztó pénzviszonyok enyhítése végett több pénzintézet fordul a törvényhatóságokhoz, hogy pénzeiket náluk helyezték el gyümölcsösztetés céljából. Legújabbán a Belényesi Népbank fordult kérelemmel Biharvármegyéhez, hogy a jegyzői nyugdíjalapból 10,000 koronát helyezzenek el a pénzintézetnél. A pénzintézet aránylag igen jó jövedelmet biztosít a megyének, ugyanis a pénzért évi 5 és fél százalékot ígér, ha az 10 éven keresztül ott lesz elhelyezve.

* **Gazdasági munkáslakások Biharvármegyében.** A földmivelésügyi miniszter kör-

rendeletet intézett az alispánhoz a gazdasági munkáslakások létesítése tárgyában. Az alispán a körrendelet megvalósítása tárgyában megtette az első lépést. A gazdasági munkáslakások létesítésének miként való keresztülvitelében az alispán más vármegyéknek nehézkedéseit is figyelembe akarja venni, épezzért átiratott intézett Békésgyulára és Makóra az alispánhoz, hogy az esetben, ha már létesítettek ilyen lakásokat, úgy azokra vonatkozó szabályrendeletet küldjék meg a megyének.

* **Bezárják az óvodákat.** Dr Baróthy Akos városi főorvos jelentést tett a polgármesternek, hogy a szélesutcai és a percesutcai állami óvodákban a kanyaró járványosan fellépett s javasolta az óvodák bezárását. A polgármester mindkét óvoda bezárását dec. 12-től január 4 ig elrendelte. Ez idő alatt a helyiségeket fertőtlenítik.

* **Az értéknövekedési illeték.** Az angol városok mintájára Nagyvárad városa is brakarja hozni az ingatlanok értéknövekedése után az illeték fizetését. A hol közintézmények létesítése által az ingatlanok értéke növekedik, ott a város az értéknövekedésének egy bizonyos részét megfizeteti az illető tulajdonossal a városi pénztár javára. A pénzügyi szakbizottság tegnap délután tárgyalta a városi főmérnök által kidolgozott erre vonatkozó szabályrendeletet s azt elfogadta.

* **Halálozás.** Ozv. Pásztor Agostonné szül. Mikula Máriának folyó hó 10-én este 9 órakor, hosszas szenvedés és a haldoklók szentségeinek ájtatos felvétele után életének 61-ik évében elhunyt. Temetése ma délután 3 órakor lesz. Kiterjedt rokonság gyászolja.

* **Rejtélyes hulla.** Élesdről jelenti tudósítónk, hogy a járás területén fekvő Lökk községet most nagy izgatottságban tartja egy gyilkosság, melynek áldozata most a bíróság kiküldöttjei előtt fekszik. A tudósítás szerint Lökk községében tegnap reggel az utcán vérbe fagyva találták meg az emberek Karajos Gábor odavaló jómódu gazdát. A hulla mellett nem maradt semmi olyan eszköz, mely nyomra tudna vezetni. Az esetről jelentést tettek a királyi ügyészségnek, mely elrendelte a vizsgálat megindítását. Kisbárádól a csendőrség azonnal kiszállott a helyszínre és megtartotta a nyomozást, ami ez ideig nem járt eredménnyel. — Élesdről a járásbíró kiküldöttjei szintén kimentek a helyszínére és a mai nap folyamán foganatosítani is fogják a boncolást.

* **A kamara közleményei.** Van szerencsénk az érdekeltek tudomására adni, hogy Goldberger Erzsébet és a Voigtländer Frigyes-féle segély és ösztöndíjak tárgyában a f. évi november hó 5-én 3806 és 3803 sz. a meghirdetett pályázat határideje a f. évi december hó 20-ik napjáig meghosszabbított. A kereskedelemügyi m. k. miniszter urnak 94,451 VI. 1907. sz. leiratára való hivatkozással van szerencsénk az érdekeltek tudomására adni, hogy a benzín motorral dolgozó kisiparosok és kigazdák részére szükséges adómentes benzín piaci és mérsékelt eladási ára a f. 1907. évi december hó 1-től az 1908. évi május hó 5-ik

napjáig terjedő időszakra, illetőleg további intézkedésig métermázsánként (20) koronában állapított meg. Nagyvárad, 1907. december hó 9. A nagyvárad kereskedelmi és iparkamara: Huzella Gyula, kir. keresk. tan. elnök, dr Sarkadi Lajos titkár.

* **Az alkohol áldozata.** Derecskei tudósítónk az alkohol pusztításának egy újabb áldozatáról ad hírt. Vasárnap délután a sárándi gazdasági tanács gyűlést tartott s ennek befejezése után a tanácstagok még együtt maradtak és csöndes borozgatás közben töltötték az időt. A szórakozó társasághoz Gyenge Mihály sárándi lakos beállított, még pedig meglehetősen beszédes állapotban. A tanácstagok szívesen látták Gyengét, aki nem utasította vissza a borospoharat, hanem ugyancsak üritgette azt. Végre is az alkohol felülkerekedett és legyőzte Gyengét, aki a cselédszobába ment be mámorát kialudni. Reggel a kisbírók hiába költögettek Gyengét, nem akart ébredni, amikor egyszerre rémülten konstatálták, hogy Gyenge halott. Az esetről jelentést tettek az elüljáróságnak, mely megállapította, hogy Gyenge az alkohol tulságos élvezetének következtében szív-szélhűdés miatt halt meg.

A legizesebb férfi-fehérműek nagy választékban ROTH M. utóda kalap- és uri divat üzletében.

* **Felhívjuk** olvasóink figyelmét a Lukács Aladárnak mai számunkban közölt nyíltéi értesítésére.

x **Kellemes meglepetést** szerez a *Kenyeres és Engländer-cég* vevőinek az árak olcsóságával, mert azok igen szolidak s jó szolgáltatást teljesítünk, ha egy nagyforgalmu üzletre felhívjuk a közönség figyelmét.

SZINHÁZ.

A hét műsora

Csütörtök: Pajkos diákok, Szép Galathea. Péntek: Válás után. Szombat: Gasparone. Vasárnap: d. u. Coulisset ur. Este: Varázskeringő.

Válás után.

Két óra alatt annyit kacag az ember Bisson és Mars vigjátékán, hogy szinte belefárad. A szerencsétlen vő, aki azért válik el a feleségtől, hogy megszabaduljon az anyósától s a ki-nek második házassága után a saját apósa veszi el az elvált feleségét s így kap egy anyós helyett kettőt; olyan bolond bohózatot ötlet, amely csak franciától telik ki.

Az ilyen francia bohózatnál főkéllék a gyorsan perdülő, fennakadás nélküli előadás. Nos ezt tegnap megkaptuk. Tóth Elek rendezése mellett a vigjátéki személyzet valósággal remekelt; pattogva, gyorsan peregtek a jelenetek, annál jobban tokozva a komikus hatást. Az egyes szereplők is minden igyekezetükkel rajta voltak a sikeren. Tóth Elek elemében volt:

Ertesítés!

Van szerencsém a t. vevőközönséget értesíteni, miszerint »Fehérmű varrodámat« a Rákóczi-ut 8. szám alól a **Szt László-tér 1. sz. a. üzletemhez** helyeztem át, hol fehérműek, női ingblousok és teljes menyasszonyi kelengyék elkészítésére megrendeléseket továbbra is elfogadok jutányos árak és teljes felelősség mellett. — Raktáramon állandóan nagy választékban kaphatók a legjobb minőségű **vásznak, fehérműeknek** asztalneműek, zsebkendők, harisnyák, mosóárúk továbbá paplanok, gyapju takarók, matracok, szőnyegek és függönyök.

A t. vevőközönség szíves pártfogását kéri kiváló tisztelettel:

Telephon szám: 166.

325 1-20

STROHMAYER PAL

Nagyvárad, Szent László-tér 1. sz. (a Kishíd mellett.)

fiatal férjet játszott az ő szokott lelkiismeretes, minden apró vonásra kiterjedő gondosságával. A komikus helyzeteket mindenkor kitűnően ki tudta élelni. T. Pogány Janka a komika szerepkörében, mint hamisítatlan harapós anyós kellett sok derűtséget. E. Kovács Mariska fess és ügyes volt, mint mindig s Krasznai, Fehér, Beregi, Hevesi Gusztó legjobb igyekezetükkel járultak hozzá a sikerhez. Erdemes lesz a darab ismétlődő előadásait nagyobb közönségnek végignéznie.

Pajkos diákok Szép Galathea. Ma este érdekes reprize lesz a színpadon. Színe kerül a pár év előtti reportoire nagyszerű, feledhetetlen emlékü két kasza darabja: a Pajkos diákok és a Szép Galathea. Ezelőtt pár éve ünnepi estéi voltak a színháznak azok, amelyek felcsendült a Pajkos diákok és a Szép Galathea bájos zenéje. Az igazgatóság gondoskodott arról, hogy a reprize alkalmával teljes mértékben hódítson a két bájos egytelvonásos. A főszerepek Károlyi Leona, Lányi Edith, Táborny Frida, Toronyi, Hajnal György, Palásthy Sándor kezében vannak. A darab szombaton is színe kerül.

TÁVIRATOK.

A házelnök és a kormány.

Budapest, december 11. Justh Gyula házelnököt ma az elnöki szobában felkeresték Kosuth és Wekerle és arra kérték, hogy az egyszakos törvényjavaslat tárgyalása alatt ne ő, hanem az alelnökök elnököljenek. Hír szerint ezt Justh elutasította. Azután a disszidensek keresték fel és arra kérték, hogy az egyszakos javaslat részletes tárgyalása cikkenként történjék, de Justh ezt is visszautasította.

A delegáció elnöksége.

Budapest, dec. 11. A magyar delegáció elnöke hír szerint Hoitsy Pál lesz, alelnöke pedig Zichy Tivadar gróf főrend.

A Ház utolsó ülése.

Budapest, dec. 11. A képviselőház utolsó ülése a karácsonyi ünnepek előtt hétfőn lesz közvetlen a karácsony előtt.

Postások passzív rezisztenciája.

Budapest, dec. 11. Bécsből jelentik: Az osztrák postatisztek, postásnők és postaszolgák, összesen 30 ezer passzív rezisztenciába léptek helyzetük javítása végett.

Fejérváry báró cáfolata.

Budapest, Fejérváry Géza báró ma erősen megcáfolja Lengyel Zoltánnak a Curiához intézett beadányában foglalt azt a ráfogást, hogy ő azért akarta Plolonyi Géza miniszterelnökségét, hogy ne vethessék aztán neki sem szemére az ő minisztertsáit.

A horvát országgyűlés megnyitása.

Budapest, dec. 11. Holnap nyitják meg a horvát országgyűlést ünnepélyesen. Medakovich elnök ma érkezett Rakodczay bánnal a megnyitás tárgyában, melyen a bán személyesen lesz jelen. Zágrábról jelentik, hogy a holnap napra a zágrábi munkások általános sztrájkot terveznek.

Vilmos császár állapota.

Páris, dec. 11. A Matin londoni tudósítója jelenti, hogy Vilmos császár állapota aggasztó. — A császár Londonban felkeresett egy híres gégespecialistát, akivel gégejét kezelte. A spanyol király a tudósító szerint szintén úgy nyilatkozott, hogy Vilmos német császár egészsége nem a legjobb.

A holland királyné életveszélyben.

Budapest, dec. 10. Hágából jelentik, hogy Vilma hollandiai királyné tegnap életveszedelembe forgott. Hálószobájában a kályhából mérges gázok áradtak ki. Egy szolga észrevette, behatolt a szobába, ahol a királyné már ájultan feküdt. Ha néhány percet késik, a királyné bizonyosan megfulladt volna.

KÖZGAZDASÁG.

A kereskedelmi és iparkamara teljes ülése.

A nagyvárad kereskedelmi és iparkamara december hó 11-én tartotta teljes ülését Hnzella Gyula elnöke alatt. A bel- és kültagok nagyszámmal voltak jelen.

Az elnök jelentést tett a múlt ülés óta érkezett és elintézett miniszteri leiratok és átiratokról, a kormány által adományozott munkagépekről stb. — a titkár beszámolt a kamarai iroda ügyforgalmáról, a kamaráknak a fővárosban tartott értekezletéről; míg a pénztárnok a kamarai pénztár forgalmáról és állapotáról tett jelentést. — A jelentéseket tudomásul vették.

A pénzügyminiszter megküldötte a kamarának az egyenesadók reformja tárgyában eddig elkészült és az országgyűlés elé terjesztett 7 törvényjavaslatot. — Kiadták az elnökségnek, hogy tanulmányozza a kérdést s tegyen javaslatot a teljes ülésnek.

A kereskedelmi miniszter a kamara módosított ügyrendjét a jóváhagyási záradékkal ellátva visszaküldötte; ehhez képest az elnöki tanácsba a kereskedelmi osztályból dr. Hoványi Géza, az iparos osztályból Óváry Lajos választott be; míg a számvizsgálók közül Kiss Károlyt hívják be. Ezekon kívül az elnöki tanács tagjai az elnök, az alelnök, pénztárnok és a titkár.

Belényes-Ujlak község vásárvámszabályzatát, némi módosítással, jóváhagyásra ajánlja a teljes ülés a miniszternek.

A győri társkamara átirata felett, a szerb szilvából főzött pálinkának a szeszadó törvényben biztosított kedvezményből való kirekesztése iránt, napirendre tért a teljes ülés s oly felirat intézését határozta el, hogy a Szerbiával kötendő kereskedelmi vámszerződésben, az autonóm vámtarifában a nyers szilva behozatalára vonatkozó 3 koronás vámtétel teljes egészében fenntartassék.

Elutasítását javasolja a kamara teljes ülése Bihar-Mezőkeresztes község azon kérelmének, hogy az eddigi 2 országos vásár helyett négy országos vásár tartassék a községben.

A teljes ülés az Orsz. Iparegyesületnek a »műszaki kamarák« felállítására iránt a miniszterhez intézett kérelmét hasonszerű felirattal támogatja.

A brassói kamara azon felterjesztését, hogy kereskedelmi alkalmazottak a munkásbiztosító pénztártól a betegség első hat hete alatt is kapják meg a táppénzt, — a teljes ülés maga részéről pártolja.

A kereskedelmi miniszter azon leiratát, amely szerint a vasuton szállított áruknál előforduló sulyhiányok iránti panaszok tárgyában szigorúan intézkedett, — a teljes ülés tudomásul vette s a kérdéssel részletesen foglalkozó s a vasuti áruszállítást igénybe vevőkre nézve tanulságos leiratot sokszorosítva, az érdekelt kereskedőknek megküldi.

A szegedi kamara feliratát, a hitel megszerítése, s a sulyos pénzügyi helyzet szanálása érdekében, — teljes ülés nem tette magáévá s napirendre tért felette.

A kassai kereskedelmi és iparkamara pártolása végett megküldött feliratát a polgári peres eljárásra vonatkozó törvényjavaslat sérelmes intézkedése ellen, — a teljes ülés egyszerűen tudomásul vette.

A Magyar Gyáriparosok Orsz. Szövetsége kivándorlási központot akar létesíteni s felkérte a kamarát, hogy a kivándorlási központba a maga részéről is két tagot küldjön ki. A teljes ülés a kérelem felett napirendre tért.

Apróbb ügyek elintézése után a teljes ülés véget ért.

A gabonatözsde határidői.

— Délután 4 órakor. —

Budapest, dec. 11.

Buza okt.	50 kilogrammonként	12.57
Buza ápr. 1908	—	11.91
Rozs ápr.	—	11.81
Zab ápr.	—	8.51
Tengeri máj. 1903.	—	7.32

Értéktözsde.

— Délután 4 órakor. —

Budapest, dec. 11.

Osztrák hitelrészvény	—	626.25
Magyar hitelrészvény	—	734.75
Leszámitoló bank	—	463.—
Rimamurányi	—	509.25
Osztrák m. államvasuti részv.	—	644.50
Közuti vasut	—	528.50
Városi villamos vasut	—	282.50

Hivatalos árfolyamok.

A budapesti áru- és értéktözsde 1907. dec. 11.

Magyar arany járadék 4 száz.	—	109.25
Magyar koronajáradék 4 száz.	—	92.—
Magyar koronajáradék	—	81.25
Magyar földterherment. kötvény 4. sz.	—	92.—
Horvát-szlavon földterherment. kötvény	—	95.—
Magyar nyerevény sorsjegy kölesön	—	185.—
Tisza-szab. és szegedi sorsjegy kölesön	—	140.—
Osztrák járadék papirban	—	95.25
Osztrák járadék ezüstben	—	96.50
Osztrák járadék aranyban	—	113.75
Osztrák korona járadék	—	95.25
1860. osztr. államsorsjegyek	—	146.—
Osztrák magyar bankrészvény	—	1780.—
Magyar bitelbank-részvény	—	733.50

Vagyok bátor a n. é. közönség szíves figyelmét felhívni, hogy Színház-u. 4. szám alatt angol és szolid árak mellett a legelegánsabb öltönyöket készítem. Levelező-lap meghívásra helyben és vidéken férfi szabóüzletet nyitottam és azonnal megjelenek, a n. é. közönség szíves pártfogásáért esedezve, vagyok kiváló tisztelettel KISS ISTVÁN, angol uriszabó Színház u. 4. (Adorján palota.)

Osztrák hitelbank-részvény — — 626.50
Osztrák magyar államvasuti részvény 698.50
20 frankos (Napoleonkor) — — 19.20

NYILTTÉR.

Nőjegyek

a legcsinosabb kivitelben és
legjutányosabb árban készülnek
a Szent László nyomdában.

Értesítés.

Miután üzletemben a fő
sulyt csakis az uri divat,
kalap, fehérnemű és nyak-
kendőre fektetem, ez al-
kalommal bezárólag dec.
hó 31-ig a többi cikke-
ket u. m.: divatos mel-
lények, cipők, bőrárak,
pénz- és szivartárcák taro
bőröndök Plaidek kocsi-
takarók minden elfogad-
ható árban ki lesznek
árusítva . . . . .

Lukács Aladár

fehérnemű- és kalapspecialista
Telefon 516. **** Rákóczi ut.

REGÉNYCSARNOK.

A rejtélyes kerékpár.

— Regény. —

Irta: **Daniel András.**

(Franciából.)

77

— Csalatkoztam volna? — gondolta a fiatal
márkiné, mialatt Varouzenét hallgatta. — Csak
önző, romantikus hajlamu nő lenne? Menekvé-
sem vagy veszem csupán véletlen esemény lenne
szive csalódásai között?

Claire azonban folytatta:

— Ha mindezt látta, elbeszélem önnek...
ha elmondom, mit nem szenvedtem, anélkül,
hogy megszüntem volna szeretni a férjemet,
megbocsátva neki folytonosan, igyekezőm min-
dig a legutolsó kellemetlen benyomást elfeledni,
hogy felidézhessem magamban első illuzióimat,
csak hogy ne úgy lássam őt, mint aminő, de

amilyennek őt mindenáron látni akartam... ha
felledek ön előtt, minő mértékben ragaszkod-
tam ez emberhez, azért teszem, hogy ön meg-
érthesse, mennyi bátorságra volt szükségem,
hogy kitegyem magamat a gyűlöletnek, ha
meghíusítom majd az ön ellen szőtt terveit.

— Ellenem szőtt terveit? — kiáltott fel
Malboisené. — De...

Félbeszakította a szavait.

— Meglepi ez a szó — kezdte újra
Claire — Azt hiszi csak azért kereszteztem
lértém terveit, hogy meggátoljam őt az ön
meghódításában és nem azért, mert az ön fel-
áldozását akartam megakadályozni?

Tekintetével Claire kérdezni látszott Ré-
ginét, de az büszkén, zárkózottan hallgatott.
Claire sápadt arcát futó pir lepté el.

— Bocsásson meg — kezdte újra — amiért
emlékébe hozom azt a sértést, de gondolja meg,
mit érezhettem én, mikor azt végighallgattam.

Olyan hangon mondta ezt Claire, hogy
Régine szemei megnedvesültek.

— Igen, én hallottam — folytató Varouzené.
— A férjem azt hitte, nem vagyok odahaza
ezen a reggelen. Bezárkóztam a szobámba, kino-
zott egy szorongó érzés, minék ön volt az oka.

— Én?...

— Oh! nem olyan értelemben, mint ön
gondolja. Nem voltam féltékeny önre, távol állt
tőlem ez a gondolat. A férjem maga sem tudta
akkor még, hogy okot fog adni a féltékeny-
ségre. Az ő szenvedélye, ha akkor már létezett,
átengedte őt egy sokkal kegyetlenebb érzésnek.

— Minő érzésnek?... A gyűlöletnek?...

Claire a fejét rázta.

— Nem... ő nem is gyűlölte önt.

— Tehát?

— Varouze Andrának hatalmas érdeke
volt, hogy önt Malboise Mári meggyilkolásával
vádolják.

— Hatalmas é. deke? Micsoda?

— Nagyravágyó hiúságát akarta kielé-
gíteni.

— Nem értem.

— Mit sem tesz... Azok az urak ezt
politikának nevezik.

— És én a segítségét jöttem kérni! —
kiáltott fel Régine. — Ah! most már értem.

— Ön mit sem érhet — mondta Claire
lassan. — Az ön képzelete nem tudja elérni
az undorító valót.

— Hogyan?

Csend állt be. Varouze aztán elferdította
a szemét.

— Az a kelepce a levéllel — mondá
Claire nagyon halkán — a férjem műve volt.

Malboisenének idejébe került, amíg e
szavakat meg tudta érteni és mikor végre
átértette azokat, nem tudta elbinni, hogy jól
értett.

— Minő levélről beszél? — kérdezte.

— Arról, amit önnél lefoglaltak... ami
az ön elfogatását határozta el.

— De! — kiáltott fel a márkiné — az a
levél hamis volt!

— Természetesen.

Régine átlátszóan kék szemei kitágultak a
borzalomtól.

— Minő aljasság!

Önkénytelenül hátrált. Arra gondolt, hogy
ez az asszony, aki előbb bűntárs volt, majd
magába szállt, saját hibáját vallja be. És bár
még folyton szánta őt, de eltölte az undor
is. Claire átérezte ezt.

(Folyt. köv.)

SZERKESZTŐI PÓSTA.

K. I. Tudósítását megkaptuk. Az Alkotmány
szerkesztősége Budapest VIII. Szentkirályi-utca 28.
és a Magyar Államé VI. Nagymező-utca 12. Uj
Lap és az Igaz Szó (hetilap) VIII. Szentkirályi-
utca 28. Ezek fővárosi politikai lapok.

A szerkesztésért felelős

Dr. VUCSKICS GYULA.

Szigligeti-Színház.

Ma, csütörtökön, 1907. december 12-én,

Szép Galathea.

Vig operette 1 felvonásban.

SZEMÉLYEK.

Prigmaleon, fiatal szobrász Toronyi Gyula
Uaniméd, inasa — — Lányi Edith
Mydas, műmaecenás — — Hajnal György
Galathea szobor — — Károlyi Leona

Ezt követi:

A pajkos diákok.

Operette 1 felvonásban.

Geier Jeremiás	— —	Hajnal György
Brand	) — — —	Lányi Edith
Frinkke	) — — —	Tábori Frida
Gerhardt	) — — —	H. Czene Stefánia
Klette	) — — —	Reviczky Rózi
Fuchs	) — — —	B. Horváth Irma
Berman	) diákok —	Nagy M.
Hönig	) — — —	Kemény Ilona
Licht	) — — —	Lengyel M.
Rohr	) — — —	Szalóky S.
Hecht	) — — —	Lengyel I.
Shalk	) — — —	Czepreghi I.
Flidel	) — — —	Polgár I.
Antal, mesterlegény	— —	Bereghy S.
Lizi, porleány	— —	Károlyi Leona
Fleck, csizmatisztító	— —	Paláthy Sándor
Koresmáros	— —	Vank István

HELYARAK: Nagypáholy 14 korona. Földszinti átalakított
emeleti páholy 12 kor. Masodemeleti páholy 8 kor.
Zsölye 3 kor. Korszék 2 k r. 40 fill. Támlásszék, 2 kor.
Erkélyülés 1-ső sor 1 kor. 20 fill. közép 2-ik sor 1 kor.
Erkélyülés oldal 2-ik sor 80 fill. II. emeleti zárszék
60 fill. Földszinti állóhely 1 kor., Diák és katonapáholy
a földszintre 60 fill. Karzati állóhely 40 fill.
Egy szinlap 20 fill.

Jegyek előre válthatók a színház jobb oldalán, a bér-
házzal szemben, d. e. 10-től fél 1 óráig, d. u.
fél 4-től 6-ig. Esti pénztárnál 7 órakor.

Kezdeté fél 8 órakor, vége 10 órakor.

Holnap, pénteken, december 13-án szinrekerül:

Válás után.

Vigjáték 3 felvonásban.

Legjobb

Cipők

legolcsóbban*****
REICHARD ÁRUHÁZA
cégnél kaphatók.

Hirdetések

felvételnek
e lap kiadóhivatalában.

Szives meghívás.

Ideiglenes üzlethelyiségeinkből **átköltöz-**
tünk véglegesen Bémer-tér, Pan-
nónia mellett, a Központi Takarékpénz-
tár új palotájába.

Tisztelettel felkérjük a t. vevőközön-
séget egy **próbavásárlással** meggyő-
zödni arról, hogy

jobban, olcsóbban

sehol nem lehet vá-
sárolni, mint nálunk.

Női ruhaszövetek, vászon

és asztalneműekben

a legujabbakat adjuk,
jutányosabban, mint bárhol.

== Szőnyeg, ==
függönyökben

és egyéb cikkekben
állandó alkalmi vételek.

Nagyobb bevásárlásnál a legkedvezőbb
fizetési feltételek.

Mosó árukért teljes felelősséget vállalunk.

Kevésbé tehetős emberek
idényből
kimaradt gyermek- és női felöltőket
2-50, 3, és 4 forintjával vehetnek
amíg a készlet tart.

Midőn még hálás köszönetünket fe-
ozzuk ki is eddigi támogatásért, kérjük azt
részünkre új üzlethelyiségünkben is fenn-
tartani.

Kiváló tisztelettel

Wallerstein
Fülöp Fiai

Bémer-tér, Pannónia mellett.

NAGY VÁLASZTÉK
női és gyermek felöltőkben.

Kelemen Béla
könyvkötészete

NAGYVÁRAD,
Nagypiac-tér,
(Andrényi-palota.)

Mint hogy egy Budapesti fűző-üzlet meg-
vásárlása által azon kellemes helyzetbe
jutottam, hogy a **legelegánsabb**

fűzőket,
fűzővédőket,
Diana-öveket

félárban árusíthatom, miért is az érdek-
lődők figyelmét van szerencsém felhívni.

Legalkalmasabb karácsonyi
ajándék!

Tisztelettel

Rosenzweig Róza
mellfűző-gyár.

Gépjavitó műhely

NAGYVÁRAD

Hattyu- és Vitéz-utcák sarkán.

Teljesen korszerűen, legujabb gépekkel
felszerelve és villanyerőre berendezve.
Készítek, javítok és szerelök mindennemű
gazdasági gépet, modern beren-
dezéseket, gőzgépeket. Elvállalom
nyomdai gépek javítását is felelőség
mellett.

A nagyérdemű közönség tömeges párt-
fogását kéri:

Schmidt Frigyes.

Értesítés!

Szerezzen mindenki tudomást
róla, hogy a

KOBRAK-féle CIPÓRAKTÁRBAN

rendkívüli olcsó árak mellett

lehet vásárolni. **FŐ-UTCA 8.**

(Fő-tözsdével szemben.)

Berendezés eladó!

Igyekeznek míg a készlet tart!

Szőlőbirtokosok,
kiknek eladó

Sauvignon, vagy Semillion, esetleg más
francia fajszőlőkből szűrt boraik vannak,
felkéretnek cégünknek ajánlatot tenni.
Bármily mennyiséget megvásárolunk.

Magy. Kir. Államvasutak Igazgatósága.
263942 - F. IV. a.

Hirdetmény.

A magyar királyi államvasutak igazgató-
ságától nyert értesítés szerint Fiume állomáson
az áruraktárak megteltek, rendkívüli rossz idő-
járás és hajók hiánya miatt a raktárakból való
kifuvározás, illetve az áruknak Fiuméből való
elszállítása rendkívül csekély, úgy, hogy a
Fiumében nagy mérvben összetorlódtott áruk
már ki nem rakhatók.

Ezekre való tekintettel Fiuméba rendelt
kocsirakományu teherárak felvételét, élő álla-
tok, romlandó és liszt küldemények kivételével
folyó hó 9-től kezdve további intézkedésig
megszüntették, utközben levő áruk feltartatnak
és a feladók rendelkezésére bocsájtatnak.
Amint az időjárás javul, a hátralék feldolgoz-
ható lesz, a korlátozást azonnal megszüntetik.
Budapest, 1907. dec. 7.

Az igazgatóság.

(Utánnomás nem díjaztatik.)

Tátray Sándor

vasöntő, épület és műakatos műhelye

Elvállal épületvasalást, vízvezeték berendezést villany-
világítási, closett- és fürdőszoba-főlszerelést, épület
és sűrűcs készttést

valamint vasöntést, eszterga munkát, gya-
lulást, gőzkazán és mindennemű gépek ja-
vítását, gépalkatrészek, fémperselyek, csap-
ágyak, transmissiók öntését és megmunká-
lását gyorsan és jutányos áron.

Nagyváradon.

Teleky-utca 35. sz. a.

Karácsonyi és ujévi játékaruk teljes kiárúsítása

Igen tisztelt vevőinknek van szerencsénk tudomásukra hozni, hogy az összes raktárunkon levő játék árunkat, míg a készlet tart, minden elfogadható árban kiárusítjuk.

Tisztelettel: **Klein Sándor és Vilmos** játék- és diszmuáruháza **Rákóczi és Szaniszló-u. sarkán.**

Gerstenbrein Tamás

szobrász és kőfaragó mester **Nagyvárad, Rákóczy-ut 55. (Diósi fatelep).**

Ajánlja nagyraktárát: Saját készítményű márvány-, gránit, syenit, labrador stb. **siremlékekben.** Elvállal minden e szakmába vágó munkát, ugyiszintén régi **sírboltok s sírkövek renoválását a legolcsóbb árak mellett.**

Első erdélyi géperőre berendezett kőfaragóműhely és **sírkőgyár.**

Kolozsvár, Dézsma utca 21. sz.
Központi iroda Kolozsvár. Telefon 662.

Fiók telepek: 173
Déva. Nagyszombat. Bánpatak.

Nagyvárad város

VILLAMOS MŰVE

Iroda és raktár: **NAGYVÁRAD, Vártér 1.**

Hosszas kísérletek után forgalomba hoztuk a

Wolfram lámpát

melynek áramfogyasztása az izzólámpával szemben **75 százalék megtakarítást** mutat fel. 40 gyertyás **Wolfram lámpa darabja 5 kor.** 60 gyertyás **5 kor. 50 fill.**

Sima izzólámpa dbja 72 fillér,

tehát 5 százalék kartell áron alul.

Mindenemű **izzólámpa különlegességek,** fényképezési **lámpák,** ugyancsak **5 százalékkal kartell áron alól kaphatók.**

Csillárok,

ívlámpák

állandóan nagy választékban kaphatók s a villamos telepen külön e célra épített nagy

csillár-raktárunkat

megtekintésre ajánljuk.

Ugyanott állandóan raktáron tartunk

villamos motorokat

1. lóerőtől 12 lóerőig minden nagyságban.

Elvállaljuk

és erőátviteli berendezések felszerelését, bővítését, átalakítását, javítását, ivámpák kezelését, hozzávaló szénpálcák szállítását, berakását és minden e szakmába vágó munkálatokat a legolcsóbb árak mellett.

Költségvetések ingyen.

villamos világítási

Telefon szám 514.

Főszerelő telefonja 55. sz.

Egész éjjel ügyeletes szolgálat.

Üzlet-megnyitás.

Tisztelettel értesítjük a nagyérdemű közönséget, hogy

Teleky- és Dudek-u. sarkán

(Keresk. Iparkamara székháza)

HRAZDIL és NAGY

cég alatt a jelenkor igényeinek minden tekintetben megfelelő

épület- és műlakatos

műhelyt nyitottunk, ahol készítünk minden e szakmához tartozó munkákat.

A nagyérdemű közönség szives pártfogását kérjük

kiváló tisztelettel

HRAZDIL ÉS NAGY

lakatosmesterek.

Javításokat pontosan eszközölünk.

Nagy karácsonyi vásár megkezdődött LEITNER MÁRTON

ZÖLDFÁ-ÚTCA 5.

Nagyvárad és Biharmegye legnagyobb divatháza

cégnél

Olesó occasio eladásra kerülnek: **SELYMEK, BÁRSONYOK, GYAPJU-KELMÉK, BARCHETEK, FLANELLEK, MOSÓ-ARUK, DELAINEK, FEHÉR-NEMŰEK, SZÖRME-ARUK,** stb. Kéretik a t. közönség, hogy vásárlásaikat mielőbb eszközölni sziveskedjenek, hogy becses kívánságuk minden tekintetben kielégítő legyen.

Szombaton zárva!

Szabott árak minden darabon.

Külön maradék-osztály.

Elárúsítás nagyban és kicsinyben.

BARTA IMRE

szobafestő és mázoló

NAGYVÁRAD, Szilágyi Dezső-utca 29.

Van szerencsém a mélyen tisztelt közönség b. tudomására adni, hogy

szobafestő és mázoló műhelyemet

a mai kor igényeinek megfelelően berendezve megnyitottam. Elvállalok minden e szakba vágó festő munkálatokat; gyors, pontos és a legutányosabb kivitelben eszközölök. A n. é. közönség becses pártfogását kérve maradok tisztelettel: **BARTA IMRE** szobafestő és mázoló.